

|                                 |                   |                   |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Koeru Keskkooli ainekava</b> | <b>Gümnaasium</b> | <b>Saksa keel</b> |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|

|                                     |                                        |
|-------------------------------------|----------------------------------------|
| <b>Õppeaine:</b>                    | <b>Saksa keel (B-keel)</b>             |
| <b>Klass:</b>                       | <b>10. klass</b>                       |
| <b>Tunde nädalas ja õppeaastas:</b> | <b>2 tundi nädalas, kokku 70 tundi</b> |
| <b>Rakendumine:</b>                 | <b>1.sept. 2016</b>                    |
| <b>Koostamise alus:</b>             | <b>RÕK lisa 2; Koeru KK õppekava</b>   |

## ÕPETAMISE ÜLDEESMÄRGID

Gümnaasiumi saksa keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) omandab saksa keele tasemel B1.2;
- 2) huvitub võõrkeelte õppimisest, on võimeline enesetäiendamiseks võõrkeeles;
- 3) suudab omandatud keeleoskust iseseisvalt edasi arendada ja teisi võõrkeeli juurde õppida;
- 4) kasutab, täiendab ja arendab omandatud õpiviise- ja võtteid;
- 5) omandab lugemisvilumuse, mõistab ja oskab tõlgendada erinevaid tekste, oskab kasutada sõnaraamatut;
- 6) julgeb ja oskab suhelda saksa keeles;
- 7) suudab aru saada erinevate inimeste saksakeelsest kõnest ja vestlusest;
- 8) oskab ennast väljendada õpitud temaatika piires;
- 9) tunneb õpitava keele maade kultuurile iseloomulikke käitumis- ja suhtlusnorme, nende kasutamist kõnes ja kirjas;
- 10) tunneb huvi õpitava keele maade kultuuri ja kirjanduse vastu.

## ÕPPETEGEVUSE PÕHIMÕTTED

Gümnaasiumiõpilane on omandanud vajalikud õpioskused iseseisvaks tööks ja jätkab nende täiendamist. Gümnaasiumiastmes suureneb õpilase individuaalsete õppeülesannete osakaal, sealhulgas lisandub tunniväline lugemine. Suuremat tähelepanu pööratakse eneseväljendusoskuse arendamisele saksa keeles. Põhikooliastmes omandatud tövõtetele (rühma-, paaristöö, rollimängud, intervjuud, projektid) lisanduvad uurimuslikud õppeülesanded, mis suunavad õpilase otsima informatsiooni erinevatest saksakeelsetest teabeallikatest, sh internetist.

## ÕPPESISU JA KORRALDUS

### Kõnearendus-, lugemis-, kuulamis- ja kirjutamisteemad

#### I kursuse

MINA (mina isiksusena teiste seas, eripärad, võimed, eelistused, tugevused ja nõrkused).

|          |  |
|----------|--|
| 10.klass |  |
|----------|--|

|                          |            |            |
|--------------------------|------------|------------|
| Koeru Keskkooli ainekava | Gümnaasium | Saksa keel |
|--------------------------|------------|------------|

PEREKOND JA KODU (abielu ja perekond, rollid perekonnas, kodu ja kasvatus).

## II kursus

SÕBRAD (sõpruskonnavälised suhted, sotsiaalsed probleemid).

ÕPPIMINE JA TÖÖ (haridussüsteem ja õppimisvõimalused Eestis ja õpitava keele maades).

## Keeleteadmised

10. klassis korraldatakse, süstematiseeritakse ja süvendatakse põhikoolis õpitut:

Nimisõna: nimisõna soo määramine tähenduse ja vormitunnuste järgi; nimisõna mitmuse moodustamise tüübid;

Artikkel: umbmäärane ja määrav artikkel, artikli puudumine; artikli kasutamine üldnimedega, ainenimedega, abstraktsete nimisõnadega, geograafiliste ja isikunimedega;

Omadussõna: omadussõna öeldistäite ja täiendina; võrdlusastmed; *als* ja *wie* kasutamine; käänamine (aktiivselt); omadussõna substantiveerimine;

Arvsõna: põhi- ja järgarvsõnad;

Asesõna: isikuliste, omastavate, näitavate (*dieser, jener, der*) ja siduvate (*der, die, das*) asesõnade käänamine (*Nominativ, Akkusativ, Dativ*) ja kasutamine; umbisikuline asesõna es kindlates väljendites;

Tegusõna: reegliääraste ja ebareegliääraste tegusõnade põhivormid, enesekohaste tegusõnade pööramine indikatiivi aktiivi kõigis ajavormides; modaaltigusõnade tähendus, kasutamine infinitiiviga ja põhiverbina;

Tegusõna ajad: indikatiivi aktiivi ajavormide *Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I* moodustamine ja kasutamine (aktiivselt);

Käskiv kõneviis: imperatiivi moodustamine ja kasutamine;

Tingiv kõneviis: konjunktiivi aktiivi vormide *Präsens, Präteritum ja Konditional I* (*würde + Infinitiv*) moodustamine; konjunktiivi kasutamine soovide ja võimalikkuse väljendamiseks, konjunktiivi kasutamine soovlausetes;

Umbisikuline tegumood: passiiv: *Vorgangspassiv (Präsens, Präteritum)*; *von* ja *durch* kasutamine kolmeliikmelises isikulises passiivis;

Infinitiiv: infinitiivi kasutamine partikliga *zu* ja ilma; infinitiivkonstruktsioonid *um...zu, ohne...zu, haben...zu, sein...zu*;

Rektsioon: õpitavate tegusõnade rektsioon;

Eessõna: eessõnad daatiivi ja akusatiiviga (*an, auf, hinter, in, neben, über, unter, vor, zwischen*); eessõnad daatiiviga (*aus, außer, bei, entgegen, gegenüber, mit, nach, seit, von, zu*);

|                          |            |            |
|--------------------------|------------|------------|
| Koeru Keskkooli ainekava | Gümnaasium | Saksa keel |
|--------------------------|------------|------------|

eessõnad akusatiiviga (*bis, durch, für, ohne, um, gegen, wider, entlang*); eessõnad genitiiviga (*außerhalb, innerhalb, trotz, während, wegen, anstatt*);

Sidesõna: rinnastavad sidesõnad ja siduvad mäarsõnad (*und, oder, aber, doch, denn, deshalb, deswegen, sondern, trotzdem*); alistavad sidesõnad (*dass, als, wenn, weil, da*); rinnastavad sidesõnad ja siduvad mäarsõnad: *sowohl .. als auch, weder...noch, nicht nur...sondern (auch), entweder...oder, zwar...aber, außerdem*;

Lauseõpetus: lihtlause; jaatavad, eitavad ja küsilause; lauseliikmed (alus, öeldis, sihtis, määrus, täiend); lausemudelid öeldise pöördelise vormi asukoha järgi; verb esimesel, teisel ja viimasel kohal; lihtlause: rindlause ja rinnastavad sidesõnad *und, sowohl...als auch, entweder... ..oder, sonst, aber, doch, sondern, dagegen, denn, nämlich, deshalb, deswegen, darum, also* (aktiivselt); *nicht nur...sondern auch, weder...noch*; alistavad sidesõnad *dass, als, wenn, weil*;

Sõnatuletus: liitsõnade moodustamine (liitnimisõnad, liittegusõnad, liitomadussõnad); nimisõnade järelliited (*-er, -ler, -ner, -ung, -schaft, -heit, -keit*); omadussõnade järelliited (*-ig, -lich, -(i)sch, -bar, -los, -sam*); nimi- ja omadus-sõnade eesliited (*Un-, Miss-, un-*); tegusõnade lahutamatud eesliited (*be-, ge-, ent-, emp-, er-, ver-, zer-, miss-*); tegusõnade lahutatavad eesliited (*ab-, an-, auf-, aus-, bei-, mit-, nach-, vor-, da(r)-, ein-, fort-, her-, hin-, los-, weg-, zurück*), tegusõnade lahutatavad või lahutamatud eesliited (*durch-, über-, um-, unter*);

Õigekiri: suur ja väike algustäht; punkt, koma, küsi- ja hüüumärk lause lõpus; koma loetelus ja lihtlause, suur ja väike algustäht substantiveeringute kirjutamisel, punkt järgarvudega, koma põimlause.

## Õpitulemused (B 1.1)

### Kuulamisel:

õpilane süvendab eelnevates klassides õpitud oskusi:

oskab sihipäraselt (teatud eesmärgi või ülesandega) kuulata; oskab teksti mõistmiseks ära kasutada mitteverbaalsete elementide olemasolu (tausthelid, kõnelejate arv); oskab teksti mõistmisel ära kasutada kõnelejate hääletooni ja intonatsiooni; oskab sõnade/keelendite tähendust tuletada kontekstist/situatsioonist; oskab eristada kuulatavast tekstist vajalikku ja ebaolulist informatsiooni;

saab kuulamisel aru õpitud sõnavara ulatuses tekstidest, lauludest, kui inimesed räägivad normaaltempos; eristab selgelt mitme erineva vestluses osaleva inimese kõnet; oskab tekstist

| Koeru Keskkooli ainekava | Gümnaasium | Saksa keel |
|--------------------------|------------|------------|
|--------------------------|------------|------------|

välja kuulata endale vajalikku infot (selektiivne kuulamine); oskab eristada kõike olulist normaalses kõnetempos kuid selgelt edastatud raadio- ja telesaadetest;

#### **Kõnelemisel:**

õpilane süvendab eelnevates klassides õpitut:

hääldab korrektselt võõrhäälikuid, sõnu, keelendeid; õpib kasutama suhtlemiskeelendeid õige tunderõhuga/intonatsiooniga; õpib jälgima suhtlusetiketti suhtlemisel eakaaslastega ja täiskasvanutega; õpib kasutama mitteverbaalseid väljendusvahendeid: žestid, miimika, imiteerimine; õpib suhtlema õpitud temaatika piires, kui vestluspartner räägib normaaltempo, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab; õpib küsima ja vastama küsimustele õpitud temaatika piires; õpib jutustama/ vestlema endast, oma perekonnast, suhetest perekonnas, probleemide lahendamisest ja nende vältimisest kodus/sõpruskonnas; kooli ja vaba aja veetmise teemal, elust ja tööst maal; reisimise, tervise, sõpruse teemal; õpib tegema isikukirjeldusi; karjääri ja perekonna teemal, tulevikuplaanidest, meedia ja tehnoloogia osast ühiskonnas, erinevate sõltuvusliikide teemal ja sõltuvuse ärahoidmise teemal, puhkuse veetmise teemal; õpib tegema sisukokkuvõtteid loetust/kuuldust, samuti ettekandeid 10. klassis õpitavatel teemadel; õpib aktiivselt osalema vestluses, omandab selleks vajalikke keelendid

(vestluse alustamiseks, jätkamiseks, lõpetamiseks; nõusoleku, mittenõusoleku väljendamiseks jm.).

#### **Lugemisel:**

õpilane oskab kesktaseme sõnavaral põhinevaid tundmatuid tekste lugeda õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga; oskab õpiku tekste ja dialooge lugeda õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga; saab aru tavaliselt sõnavaral kuni 2% tundmatuid sõnu sisalduvatest tekstidest; oskab teksti mõistmiseks kasutada piltide, konteksti või sõnaraamatu abi; oskab pikematest tekstist (kirjad, brošüüridest) leida kõige olulisemat infot, mõistab loetu sisu (globaalne lugemine); oskab erinevatest tekstidest leida endale vajalikku teavet (selektiivne lugemine); oskab loetud teksti lihtsustada, liigendada; isiklikes kirjades suudab piisavalt aru saada, mida keegi kirjutab oma elamuste, tunnete või soovide kohta.

#### **Kirjutamisel:**

õpilane oskab kirjutada õpitavaid sõnu ja/keelendeid ja vajadusel kontrollida (õpiku, sõnastiku abil);

oskab enne kirjalikku tööd assotsiogrammi, mõistekaarti või ideekaarti koostada; oskab kirjutamisel vajalikku sõna leida (sõnastikust); oskab kirjutada lühikest ja lihtsat teadet

| Koeru Keskkooli ainekava | Gümnaasium | Saksa keel |
|--------------------------|------------|------------|
|--------------------------|------------|------------|

(näiteks postkaart); oskab täita formulari, kus küsitakse isikuandmeid: nimi, aadress, telefoninumber; oskab kirjutada lühikirjandit (150 sõna) õpitud teemadel; oskab lihtsas tekstis kirjutada oma kogemustest, tunnetest;

oskab kirjutada lihtsat isiklikku või poolametlikku kirja (150 sõna) ja/või e-maili; oskab isiklikes kirjades üsna täpselt kirjeldada, mida on läbi elanud või mida tunneb; teeb enne kirjalikku loovtööd mustandi, oskab/tahab seda grammatikate/ükskeelsete sõnaraamatute abil redigeerida

## ÜLDPÄDEVUSED

**Suhtluspädevust** arendame läbi keeleliste toimingute: kuulamis-, lugemis-, rääkimis-, kirjutamis-ülesanded.

**Õpipädevust** arendame pidevalt läbi erinevate õpistrateegiate: teabe otsimine saksakeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine, interneti kasutamine.

**Kultuuri- ja väärtuspädevust** arendame saksa keelt kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu: lugemis- ja kuulamistekstide, maakaartide, videote kasutamine. Arendame õppijas oskust võrrelda oma ja saksa kultuuri sarnasusi ning erinevusi, mõista ja väärtustada teiste kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

**Sotsiaalsed ja kodanikupädevust** arendame erinevate õpitöövormide (nt rühmatöö, projektöpe) kaudu ning võimaldame osavõttu õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest (nt kino, näitus, keelereisid).

**Enesemääratluspädevust** arendame arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni.

**Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalast pädevust** arendame suhtluspädevuse kaudu. Õpetame kasutama tehnoloogilisi abivahendeid näiteks tõlkimisel.

**Ettevõtlikkuspädevust** arendame enesekindluse ja julguse kasvatamise kaudu: erinevad suulised

esinemised ja sõnavõttud klassi ees; paari- ja rühmatöö erinevate kaaslastega.

**Digipädevust** arendame, suunates õpilast osalema digitaalses keskkonnas nt tekstide tõlkimisel, piltide leidmisel, erinevate esitluste koostamisel. Digipädevust kujundatakse võõrkeeleeõppes vastavas keeles autentse info leidmiseks ja säilitamiseks, edastamiseks, suhtlemiseks ja koostöö tegemiseks. Digipädevuse eesmärgiks on loova ja mitmekülgse

|                                 |                   |                   |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Koeru Keskkooli ainekava</b> | <b>Gümnaasium</b> | <b>Saksa keel</b> |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|

õpikeskkonna loomine, mis soodustab iseseisvat õppimist, õpilasepoolset vastutuse võtmist oma õppimise eest, vajalike õppimisoskuste kujunemist. Digipädevus toetab keelekeskkonna loomist, mis omakorda aitab kaasa teiste pädevuste arenemisele.

### **LÕIMING TEISTE ÕPPEAINETEGA**

Võõrkeelte ainekavad arvestavad teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu. Võõrkeeleeõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelelised vahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks. Võõrkeelteoskus võimaldab muu hulgas õppijale ligipääsu lisateabeallikatele (teatmeteosed, võõrkeelne kirjandus, internet jt), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks. Võõrkeelte valdkonnal on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega kuna võõrkeeleeõppes rakendatakse väga palju emakeeles omandatud ja kantakse seda üle teise kultuurikonteksti. Lõimumine toimub ka geograafia, ajaloo, inimeseõpetuse, bioloogia, kirjandusega. Käsitletakse ka spordi, kunsti ja muusika temaatikat.

Tehnoloogiapädevus areneb arvutit kasutades. Arvuti on võõrkeeltes nii erinevate tööde tegemise kui ka suhtlus- ja info otsimise vahend. Digipädevust kujundatakse võõrkeeleeõppes vastavas keeles autentse info leidmiseks ja säilitamiseks, edastamiseks, suhtlemiseks ja koostöö tegemiseks. Digipädevuse eesmärgiks on loova ja mitmekülgse õpikeskkonna loomine, mis soodustab iseseisvat õppimist, õpilasepoolset vastutuse võtmist oma õppimise eest, vajalike õppimisoskuste kujunemist.

Digipädevus toetab keelekeskkonna loomist, mis omakorda aitab kaasa teiste pädevuste arenemisele.

### **LÄBIVAD TEEMAD**

Võõrkeelte valdkonna ained kajastavad erinevates kooliastmes õpieesmärke ja teemasid, mis toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid (autentseid) alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid.

Elukestevõpe ja karjäär – töö planeerimine, vormistamine ja presentatsioon; küsitluste korraldamine ja hinnangu andmine, eluloo kirjutamine.

Teabekeskond- küsitluse korraldamine.

|                                 |                   |                   |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Koeru Keskkooli ainekava</b> | <b>Gümnaasium</b> | <b>Saksa keel</b> |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|

Keskkond ja jätkusuutlik areng- elukeskkond linnas ja maal – eelised ja puudused, keskkonnakaitse – looduskaitsealad.

Tehnoloogia ja innovatsioon- info hankimine erinevatest allikatest (internet, televisioon jne.).

Tervis ja ohutus- suhted perekonnas, noortegrupid, sõprus, õnn.

### **HINDAMINE**

Hindamine toimub kursuste kaupa vastavuses Koeru KK hindamisjuhendiga. Eesmärgiks on kõikide keele osaoskuste tasakaalustatud hindamine.

### **FÜÜSILINE ÕPIKESKKOND**

Kool korraldab õppe vajadusel rühmades, soovituslik rühma suurus on kuni 17 õpilast.

Kool korraldab õppe klassis, kus on keeleõppe eesmärkide saavutamist toetav ruumikujundus koos vajaliku õppematerjali, sisustuse ja tehniliste abivahenditega. Klassis peab olema võimalik kuulata eri helikandjaid (nt CD, kassetid) ja vaadata nt videoid. Oluline on Interneti-ühendusega arvuti ja esitlustehnika.

Keeleõppeklassi mööblit peaks saama ümber paigutada, et teha mitmekesiseid ülesandeid ning töötada rühmas või individuaalselt. Keeleõppeklassi seintele saab paigaldada stende ja paigutada nii näitmaterjale kui ka õpilaste töid. Keeleõppeklassi peavad olema paigaldatud raamaturiulid sõnastike ning muude eakohaste ja kaasaegsete õppematerjalidega nii, et need oleksid õpilastel käepärast.

Kooliraamatukogu toetab võõrkeeleõpet võõrkeelse lugemisvaraga.

### **KASUTATAV ÕPPEKIRJANDUS JA ÕPPEMATERJALID**

Anne Lind, Anne Mandri, Laine Paavo. Deutsch XYZ . Lehrbuch für die 10.Klasse. Tallinn, Koolibri 2000.

Anne Lind, Laine Paavo. Deutsch XYZ . Kassete. Tallinn, Koolibri 2000.

Hartmut Aufderstraße, Heiko Bock, Jutta Müller, Helmut Müller. Themen aktuell 2. Kursbuch. Hueber Verlag 2005.

Hartmut Aufderstraße, Heiko Bock, Jutta Müller. Themen aktuell 2. Arbeitsbuch. Hueber Verlag 2005.

Hartmut Aufderstraße, Heiko Bock. Themen aktuell 2. Lehrerhandbuch Teil A. Hueber Verlag 2004.

Hartmut Aufderstraße, Heiko Bock, Jutta Müller. Themen aktuell 2. Lehrerhandbuch Teil B. Hueber Verlag 2004.

|                                 |                   |                   |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|
| <b>Koeru Keskkooli ainekava</b> | <b>Gümnaasium</b> | <b>Saksa keel</b> |
|---------------------------------|-------------------|-------------------|

Ursula Wingate. Themen aktuell 2. Textheft, Sprechübungen. Hueber Verlag 2003.

Themen aktuell 2. Hörtexte, 2 CDs. Hueber Verlag 2007.

Lisaõppematerjalid on ajakirjast „JUMA“, kasutatakse internetti, videomaterjale ja teisi õpikute sarju.